

Semi Purhonen & työryhmä:

Suomalainen maku

Kulttuuripääoma, kulutus ja elämäntyylien sosiaalinen eriytyminen

Gaudeamus 2014

ISBN 978-952-495-341-2

Tekijä:

Semi Purhonen, VTT, Tampereen yliopiston sosiologian apulaisprofessori, akatemitutkija, dosentti, Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden laitos

Työryhmä:

Jukka Gronow, VTT, Upsalan yliopiston sosiologian emeritusprofessori, dosentti, Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden laitos

Riie Heikkilä, VTT, tutkijatohtori, Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden laitos

Nina Kahma, VTT, erikoistutkija, Kuluttajatutkimuskeskus

Keijo Rahkonen, VTT, sosiaalitieteiden laitoksen johtaja, professori, Helsingin yliopisto

Arho Toikka, VTT, tutkijatohtori, Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden laitos

Suomalainen maku johdattaa 2000-luvun Suomen elämäntyyliin

Erilaisia mieltymyksiä, kulttuuriharrastuksia ja vapaa-ajanviettotapoja on yhtä paljon kuin on ihmisiä. Makuun vaikuttavat monenlaiset sosiaaliset jakolinjat, eikä kulttuuriharrastusten jakautumisessa läheskään aina ole kyse vain rahasta. Kirjallisuuden, kuvataiteen ja klassisen musiikin harrastamista pidetään yleisesti osoituksena hyvästä mausta, toisin kuin esimerkiksi television katselua, josta tunnetaan jopa syyllisyyttä.

Suomalainen maku vie tutkimusmatkalle 2000-luvun Suomen elämäntyyliin. Teos tarkastelee suomalaisen maun jakautumista kulttuurin kentillä musiikista kirjallisuuteen, urheiluun, ruokaan ja sisustukseen pohtien samalla maun ja kulttuuripääoman sosiaalisia ulottuvuuksia. Teoksessa pohditaan myös suomalaisen maun erityispiirteitä muihin maihin nähden ja piirretään Suomen kulttuurinen kartta.

Suomalainen maku on ensimmäinen tutkimus, joka systemaattisesti ja kriittisesti soveltaa ranskalais sosiologi Pierre Bourdieun klassisen maku- ja distinktiotutkimuksen tarkastelutapaa 2000-luvun suomalaiseen yhteiskuntaan.

Onko korkeakulttuuri yhä erottelevaa? Mitä on kulttuurinen kaikkiruokaisuus? Kuinka elämäntyyli Suomessa järjestyvät?

”Maun avulla erottelemme ja luokittelemme ihmisiä ja esineitä sekä tulemmme muiden luokittelemiksi. Maku ei ainoastaan luokittele vaan se myös asettaa ihmiset ja esineet hierarkkiseen järjestykseen, jossa toiset ovat parempia ja arvokkaampia kuin toiset. Maku pitää yllä eriarvoisuutta ja on sen vuoksi vallankäytön väline.”

”Koulutuksellisten ääripäiden suhteellisiin osuuksiin perustuvassa, tv- ja elokuvamakua kuvaavassa legitiimiysjärjestyksessä (...) on hierarkian huipulla kiinnostus espanjalaisohjaaja Pedro Almodóvarin elokuviin. (...) epälegitiimin maun piirteitä ovat television runsas päivittäinen katselu, taide- ja vaihtoehtelokuvien inhoaminen, kiinnostus Spede Pasasen elokuvia kohtaan sekä Salattujen elämien valitseminen television mielihjelmaksi.”

”Etnisten, vieraiden ruokamakujen ja ravintoloiden avoin inhoaminen, kunnon liharuokien arvostaminen ja vaatiminen sekä vihannesten vieroksunta erottavat raavaan kansanomaisen – ja miehisen – maun kaikesta ’keinotekoisesta hienostelusta’.”

”Vaikka laajaa ja monipuolista makua arvostetaan nyky-Suomessa etenkin korkean sosiaalisen aseman ryhmissä – se liitetään avoimuuden, avarakatseisuuden, ennakkoluulottomuuden, demokraattisuuden, joustavuuden ja sopeutumiskyvyn kaltaisiin ihanteisiin – tällainen ’kaikkiruokainen’ maku ei ole erottelematonta ja kaikelle avointa.”

”Piirtämämme Suomen kulttuurinen kartta (...) antaa mahdollisuuden ymmärtää uudella tavalla keskeisimpien suomalaisten kulttuuristen ja symbolisten jännitteiden ja kiistakysymysten sosiaalista perustaa. Viime kädessä jokainen suomalainen voi hahmotella omaa paikkaansa ja toisten paikkaa tuolla kartalla – omaa makuaan ja toisten makuja.”

Lisätiedot: Outi Kitti 📧 outi.kitti@gaudeamus.fi 📞 050 5401 299

Gaudeamus 📍 Helsinki University Press 📍 Fabianinkatu 28, 00100 Helsinki 🌐 www.gaudeamus.fi 📌 Vastuullista HYY-liiketoimintaa